

Az álomfejtő

Négy elemije volt. Még a háború után az öreg tanító igazolta ezt, hogy könnyebben találjon munkát, miután elvették földjeiket. Pedig csak kettőt járt ki, mivel apja meghalt, s egyetlen fiúgyermekként a földeken kellett segítenie anyjának és béresüknek, ki szükségből később mostohaapja lett.

Soha nem olvasott tudós könyveket, napjai nyáron a juhok őrzésével teltek fenn a hegyen, vagy vetéssel-aratással, gyümölcsfaoltással, s még ki tudja mi mindennel, ami éppen adódott. Vasárnapként mindig elment a templomba, pedig nem szerette a papot, aki egyszer azt találta mondani neki, amikor arról érdeklődött, hogy Isten miért engedi szenvedni ennyit az embert, hogy bizony azért, hogy bűneiből javuljon. Ő viszont nem érezte magát bűnösnek. Akárhogy is, gondolta, ugyan gyerekkorában egyszer felgyújtották a szomszéd fiúval az erdőt, de hát azt sem ő csinálta. Hiába mondta ő Pál Józsikának, hogy ne dobja az égő gyufát a szénaboglyába, az ugye mégis beledobta. Mivel nagy volt a szárazság akkoriban, a lángok felcsaptak, egészen a boglya melletti fenyőfáig, ami pillanatok alatt fáklyaként égett, s mire vízért kiabálva befutottak a faluba, már a fél fenyves lángokban állt. Aztán nagyapja, a kisbíró, miután nadrágszíjával hólyagosra csapkodta az ülepét, kioktatta mindenről. "Majd behívnak titeket külön-külön, s mondják, hogy a másiktok bevallotta, hogy ti voltatok, de ti akkor is azt mondjátok, hogy nem. Majd mondják, hogy bezárnak, hogy nem adnak enni, de ti akkor is azt mondjátok, hogy csak arra jártatok, s még szerencse, hogy észrevettétek." Végül megállapítást nyert, hogy a nagy szárazságtól égett le a fél erdő. Ebben az esetben talán vétett, de hát mégse hagyhatta, hogy Józsikának baja legyen.

A háború, majd hét év Szibéria után 36 kilósan és rühesen úgy tért haza, hogy már csak a kertjük maradt. Jövendő családját a föld már nem tarthatta el, ezért elment a vasúthoz dolgozni. Ide kellett neki a négy elemi, s a tanító meg is írta azt cirkamlós betűivel.

A vasútnál dolgozott segédmunkásként. Gyermekei születtek, szép feleségétől, nyulakat tartott, eljárt kártyázni hetente egyszer, vasárnap pedig templomba. Oda csak azért, hogy a Jó Isten nagy kegyelmébe ezt mégis beszámítsa neki, hátha az a sok szenvedés, amit megélt mégse lesz elég. Mindennek megvolt az ideje: munkának, családnak, kártyának, misének, s úgy gondolta, ha úgy tesz, ahogy otthon tanulta, becsülettel él, a Jó Isten majd csak megjutalmazza, s majd a dicsőséges Mennysországba, örök boldogságban élhet. Ott várja majd az apja, nagyapja, rokonok és barátok sokasága, s maga Jézus Krisztus is. Efelől egészen bizonyos volt. S ez a bizonyosság szelíd derűvé vált pirosposzsgás arcán.

Aztán negyvenkét éves korában egyik éjszaka arra ébredt, hogy fáj a foga. Elment a fogorvoshoz, gyöttrő fájásával, de amikor belépett a fehérén csillogó, szagos rendelőbe elmúlt a fájása. Az orvos hiába kocogtatta meg fogait, nem fájt. Azzal küldte haza, hogy biztos huzatot kapott, mert minden foga ép, nincsen más magyarázata a gyötrelmes éjszakának. Eljött az este, s foga megint fájt. Megtapogatta ínyét, kiszámolta, hogy felső fogsorán jobbra a harmadik foga fáj. Másnap ismét elment az orvoshoz, aki panaszait végighallgatva röntgenre küldte. Kiderült, hogy a teljesen ép fog azért fáj, mert kifele nyomja azt egy új fog. Kihúzták az ép fogát, és néhány héten belül kinőtt az új. Kisebb volt a többinél, leginkább egy hegyes tejfogra hasonlított. Csodájára jártak ismerősök, szomszédok, hogy lám micsoda boszorkányság az, hogy valakinek negyvenkét éves korában foga nőjék. Ahogy teltek a napok, az emberek megfélemedtek az új fog esetéről. Már-már ő is megszokta, s csak reggelente nézegette egy kicsit a tükörben, mikor borotválkozott.

Egyik reggel munkába menet leakasztotta az ajtó melletti szögről a postaláda kulcsát. Majdnem biztos volt benne, hogy levél lesz a ládában. Pedig nem szoktak levelet kapni. Olyan furcsát álmodott az éjszaka, disznók kergettek varjúkat egy mezőn. Úgy ébredt, hogy szinte bizonyos volt benne, hogy ez azt jelenti, levelet kap. Próbálta elhessegetni a gondolatot, de végül mégis leakasztotta a kulcsot. Kinyitotta a kapura erősített fémdobozt, és láss csodát képeslap volt benne.

Biztos véletlen gondolta, de mégis ott motoszkált benne a gondolat, hogy megálmodta. Teltek a hónapok, s egyik éjszaka az álma megismétlődött. Disznók kergettek varjúkat a mezőn. Pizsamában szaladt ki a kapuhoz, sietségében elejtette a postaláda kulcsát, felvette, kicsit remegő kézzel nyitotta ki a dobozt. Levél jött Ausztriából, egy távoli rokontól. Nem mert szólni senkinek az esetről, mely mind gyakrabban és egyre furcsábban ismétlődött. Már nem csak a leveleket álmodta meg, hanem a legkülönfélébb dolgokat. Tudta, ha cigánnyal álmodik esni fog az eső, és esett is, vagy ha kakással valami kellemetlenség történik, ha bagollyal, akkor meghal valaki. Egyszer még azt is megálmodta, hogy nyerni fog a szerencsejegyen, pedig soha nem szokott efféléket vásárolni, de az álmot követő másnap megtette. Éppen úgy ahogy azt megálmodta, balról a másodikat vászaltotta: és nyert.

Álmairól nem szólt senkinek, attól félt, hogy nevetségessé válik. Eljárt dolgozni a vasúthoz, munka után füvet szedett a nyulaknak, kártyázott barátaival, vasárnaponként misére járt. Az öreg pap prédikálása alatt nézegette a szép templomablakokat, ahogy átsűrődött a fény, és mély hálát adott a Jó Istennek ezért a különös adományért, ami így megkönnyíti életét. Bizonyos lett afelől, hogy Isten így kárpótolja a sok rosszért, ami érte: az apja korai haláláért, a sok szenvedésért, amit a háborúban és a fogságban átélt, az elvesztett földekért, a nélkülözésért.

Egyik éjszaka furcsa álmot látott. Meghalt édesanyja jött feléje egy kies mezei úton, fekete ruhában, kendővel a fején. Nem vette őt észre, csak ment tovább lassú kövéres járásával. meg akarta szólítani, de nem merte. Érezte, hogy nem szabad. Reggel izzadtan ébredt, és hosszú idő óta először nem értette álmát. Próbálta elfelejteni, de ott motoszkált benne a gondolat, hogy neki kérdeznie kellett volna valamit. Bizonyosan tudta, hogy ez az álom nem fejeződött be. Este félve aludt el. Hajnaltájban kutyaugatásra ébredt, felkapcsolta a lámpát ivott egy pohár vizet, és megnyugodott. Visszafeküdt, magára húzta a takarót és elaludt. Álmában ismét a mezőn állt, az út szélén, és lassú járásával felé jött édesanyja. Szólni akart, hogy: édesanyám, itt vagyok, de nem jött ki hang a torkán. Tudta, ha megszólítja kérdeznie kell majd valamit, de nem merte megtenni. Reggel szorongva indult munkába, valahogy napközben semmi nem úgy sikerült, ahogy szeretne volna, még az egyetlen bak nyula is felfújódott és megdöglött. Este sokáig égette a villanyt, majd csak elszánta magát és lefeküdt aludni. Ha ma is visszatér az álma, megszólítja édesanyját. fejére húzta a takarót és elaludt. Álmában ott állt egy poros mezei út mellett, a jobbra-balra hatalmas búzatáblák, melyekből kivirítottak a pipacsok. Állt és figyelte az utat, de nem jött senki. Leszakított egy kalászt az út mentén és ujjával idegesen piszkálta. Lépteket hallott a háta mögött, megfordult, és meglátta a felé közeledő anyját. A fekete ruhás, fejkendő kövér asszony megállt és könnyes szemével ránézett.

- Édesanyám! - mondta alig hallhatóan - hát milyen a Mennyország?

Anyja lassú léptekkel elhaladt mellette, rá se nézett, csak ennyit mondott alig hallhatóan:

- Édes fiam, nincsen ottan semmi.

Reggel sírva ébredt. A takarót fejére húzta, és párnája szélével kitörölte szeméből a könnyeket. Lassú mozdulattal lehajtotta magáról a takarót, belelépett kopottas kockás papucsába. Kiment a konyhába, vizet melegített, a kis tálkába öntötte. Elővette borotváját, a sárgás pamaccsal arcára kente a szappant. Belenézett a tükörbe. Mosolyt erőltetett arcára, olyan széleset amelyet csak tudott. Kivillantak fogai, és ő csak bámulta az a kis csököttet, a hegyes tejfogszerűt percekre keresztül. Megborotválkozott, felvette fehér ingét, mellényét és elindult. Aznap reggel nem ment a vasúthoz, elindult a fogorvoshoz. A fiatal doktornő kedves hangon érdeklődött panasza felől.

- Kérem, húzza ki az új fogamat. - mondta csendesesen, de határozottan. - Tudja zavar, fájdalmat okoz.

Fél óra sem telt el, kihúzták a fogát. Elkérte, zsebkendőjébe csomagolta és belegyömöszölte mellényzsebébe. Aztán bement a vasúthoz, délután lucernát kaszált a nyulaknak, megetette őket. Vacsora után lefeküdt aludni, átölelte feleségét, megsimogatta szőke haját és elaludt. Nem álmodott semmit, soha többé.